

Ravintolan tupakointitila

**STM:n asetus (964/2006) ravintolan tupakointitilasta
Ohjeluonnos tupakointitilan rakentajille ja
suunnittelijoille**

Lahti 11.12.2006

STM:n asetus (964/2006) tupakointitilan rakenteellisista vaatimuksista

- Asetuksen pohjaksi on laadittu asiantuntijamuistio tupakointitilan vaatimuksista
- Vähimmäispinta-alasta (7 m²) on annettu valtioneuvoston asetus (963/2006)
 - Vähimmäiskoko on perusteltu tilan käytön toiminnallisuudella sekä ilmanvaihdon toteutuksella ja savun karkaamisen estämisellä. Tila ei voi olla kovin pieni, jotta kulkuaukon kautta tapahtuva tupakansavupäästö ympäröivään tilaa saadaan minimoitua.
 - Ei ole tarjoilualuetta, joten ei ole mielekäästä mitoittaa kovin suureksi

Stm:n asetus ravintolan tai muun ravitsemisliikkeen tupakointitilasta sekä asetuksen tulkintaa

➤ 1§ Tupakointitilan rakenne

- Rakenteiltaan tiivis
 - Tupakointitilalle ei ole määritetty tiiveysluokkaa, rakenne on riittävän tiivis, jos siinä ei ole näkyviä rakoja. Tiivis rakenne takaa sen, että ilmanvaihto tapahtuu suunniteltujen reittien kautta.
- Korkeus sama kuin huonekorkeus, kuitenkin vähintään 0,4m korkeampi kuin tilan oviaukko
 - Mikäli tupakointitilan sisällä oviaukon yläpuolella ei ole riittävää korkeutta, pääsee tupakointitilan sisällä oleva savu helposti karkaamaan oven yläosasta ympäröivään tilaan.
- Kulku tilaan järjestettävä niin ettei tupakansavu kulkeudu oviaukon kautta tupakointitilan ulkopuolelle

Stm:n asetus ravintolan tai muun ravitsemisliikkeen tupakointitilasta sekä asetuksen tulkintaa

- Savun karkaamisen minimoimiseksi kulku tupakointitilaan tulee tapahtua yhden oviaukon kautta.
 - automaattisesti sulkeutuva liukuovi, tai avoin kulkuaukko, joka on varustettuna ilmaverhopuhaltimella.
 - Ilmaverhopuhallin tulee suunnitella niin, että se estää savun karkaamista oviaukon yläreunasta.
 - Mikäli oviaukko on aina avoin, tilaan ei tule järjestää muita korvausilmareittejä.

Stm:n asetus ravintolan tai muun ravitsemisliikkeen tupakointitilasta

➤ 2§ Ilmanvaihto

- tupakointitilan tulee aina olla alipaineinen
- korvausilma on johdettava oviaukon tai sen ollessa suljettuna siirtoilman virtauslaitteiden kautta
- tupakointitilaan ei tuoda tuloilmaa, vaan korvausilma otetaan siirtoilmana ympäröivästä huonetilasta
- siirtoilman virtauslaite tulee sijoittaa siten, että ilma poistuu tehokkaasti tupakointitilan kaikista osista.
- poistoilmavirran vähimmäisarvo $30 \text{ dm}^3/\text{s}/\text{tupakointitilan lattian m}^2$, kuitenkin siten että virtaus oviaukossa vähintään $180 \text{ dm}^3/\text{s}/\text{oviaukon m}^2$

Stm:n asetuksen tulkintaa (ilmanvaihto)

- Poisto tapahtuu tilan katosta tai ylhäältä seinältä, ja korvausilma tulee ympäröivästä tilasta oviaukon ja siirtoilmasäleiköiden kautta.
- Siirtoilmalaitteet tulee sijoittaa lähelle lattiatasoa, jotta tupakansavun poisto tilasta olisi mahdollisimman tehokasta.
- Riittävän virtatausnopeuden saavuttamiseksi avoimessa oviaukossa tupakointitilan poistoilmavirta määräytyy joko tilan lattia pinta-alan mukaan ($30 \text{ dm}^3/\text{s}, \text{m}^2$) tai oviaukon pinta-alan perusteella ($180 \text{ dm}^3/\text{s}, \text{m}^2$ oviaukon pinta-ala).
- Pienissä tupakointitiloissa poistoilmavirran mitoitus määräytyy oviaukon koon mukaan, suuremmissa ($> 12 \text{ m}^2$) tupakointitiloissa ilmanvirta määräytyy tilan koon perusteella.
- Tupakointitilan poisto ei välttämättä lisää ravintolan ilmanvaihdon tarvetta. Osa ravintolan poistoista vain tapahtuu tupakointitilasta, jonne ilma siirtyy korvausilmana ympäröivästä tilasta.
 - Useimmissa ravintoloissa ilmanvaihdon tarve pienenee, koska savuttomilla alueilla ilmanvaihdon tarve on pienempi kuin nykymääräysten edellyttämät ilmavirrat savullisella alueella.

Stm:n asetus ravintolan tai muun ravitsemisliikkeen tupakointitilasta

2 § Ilmanvaihto

- Poistoilma kanavoidaan erilliskanavalla rakennuksen vesikaton yläpuolella
 - Erilliskanavointi helpottaa myös lämmön talteenottoa ravintolan poistoilmasta, kun tupakansavu ei likaa kanavistoa ja LTO-laitteita. Ravintolan iv-kanaviston puhdistettavuus paranee muutenkin huomattavasti, kun tupakansavun sisältämä terva ja muut aerosolimaiset epäpuhtaudet eivät tahraa kanaviston sisäpintoja.
- Rakennuksessa, jossa tämän asetuksen voimaan tullessa on ravintola, poistoilma voidaan kanavoida ravintolan yleispoistoon
 - edellyttäen, että tupakansavu ei pääse leviämään ilmanvaihtojärjestelmän kautta takaisin sisätilaan tai sekoittumaan tuloilmaan. Tällöin ilmanvaihtojärjestelmän ilmavirtaa ei saa ravintolan aukioloaikana pienentää siten, että tupakointitilan poistoilmavirta pienenee.

Stm:n asetus ravintolan tai muun ravitsemisliikkeen tupakointitilasta

➤ 3§ Valvonta

-tupakointitilaa tulee voida valvoa tilan ulkopuolelta (mm. järjestyksen valvonta)

-tupakointitila tai poistoilmakanava on varustettava kiinteällä mittalaitteella, jonka avulla tilan poistoilmavirta on tarkastettavissa ulkopuolelta.

-tupakointitilan ilmanvaihdon toiminta tulee tarkastaa säännöllisesti, ja havainnoista tulee pitää kirjaa

Stm:n asetus ravintolan tai muun ravitsemisliikkeen tupakointitilasta

- 4 § Huolto
- Tupakointitilan käyttöä ja huoltoa varten on laadittava suunnitelma, joka liitetään tupakointitilan omavalvontasuunnitelmaan ja kiinteistön käyttö- ja huolto-ohjeeseen
- Suunnitelmasta tulee käydä ilmi tilan suunnitteluarvot (pinta-ala, poistoilmavirta, kuinka monelle henkilölle tila on suunniteltu) tarkastettavat ja huollettavat kohteet sekä niiden huoltoväli.

Lisäksi huomioitava että..

- Tupakointitilan rakennus- ja sisustusmateriaalit on valittava niin, etteivät ne kerää tupakansavua ja kalusteiden ja rakenteiden pinnat ovat helposti puhdistettavia
- Tila tulee merkitä selkeästi ja näkyvästi
- Tupakointitilaa ei tule suunnitella niin, että siinä on avattavia ikkunoita. Mikäli tupakointitilasta avataan ikkuna ulos, häiriintyvät tilan painesuhteet ja savun leviäminen muualle sisätiloihin tulee mahdolliseksi.
- Rakenteiden suunnittelussa ja rakennusmateriaalien valinnassa tulee ottaa huomioon rakentamismääräyskokoelmaan ohjeet ja määräykset mm. paloturvallisuuden ja liikuntarajoitteisten liikkumisen suhteen.

Kysymyksiä ja vastauksia

1. Voiko useampi ravintola käyttää yhteistä tupakointitilaa?
 - Vastaus: Tupakkalaki ei tätä sinänsä estä (eikä STM:n asetus) mutta tupakointitilan toiminnasta ja oikeasta käytöstä vastaava taho on löydyttävä, hänen on laadittava tupakointitilan omavalvontasuunnitelma ja tupakointitila tulee olla jatkuvan valvonnan alaisena. K.o. taho on vastuussa siitä, että tupakointitilaa käytetään oikein (ei anniskella, ei viedä omia juomia, ei järjestetä oheistoimintaa) ja tilan teknisestä toimivuudesta (tupakansavu ei leviä tupakointitilan ulkopuolelle).

Kysymyksiä ja vastauksia

- Voiko tupakointitila olla avoinna 24 h vuorokaudessa (ei anniskelua)?
- Vastaus. Tupakointitila tulee olla jatkuvan valvonnan alaisena. Tupakointitilaa voidaan käyttää siis ravintolan aukiolotunteina.
- Voiko tupakointitilassa olla savukkeita myytävänä esim. automaateista?
- Vastaus: Tupakointitilassa ei voi olla oheistoimintaa eikä myöskään tupakanmyyntiautomaatteja. Tupakointitilassa ei saa työskennellä eli automaatin täyttö sekä huoltotyöt eivät ole tupakointitilassa mahdollisia.